

Δι' ὧν καὶ οὐδὲ γὰρ οἱ περιπυμνόμενοι ἀντι-
 τὸ νόμον φυλάσσομεν, ἀλλὰ θέλωσι μὴ ἡμᾶς
 πειτεμένους, ἵνα ἔν τῇ ὑμετέρᾳ σαρκὶ καυ-
 χήσονται. ἐμοὶ δὲ μὴ γάρ οἱ καυχᾶσθαι,
 εἰ μὴ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἸΗΣΟΥ
 ΧΡΙΣΤΟΥ, δι' οὗ ἐμοὶ κόσμος ἐσαύρωται
 καὶ γὰρ τῷ κόσμῳ. ἔν γὰρ ΧΡΙΣΤῳ ἸΗΣΩ,
 οὐτε περιτομὴ τί ἰσχύει, οὐτε ἀκροβυστία, ἀλ-
 λά καινὴ κτίσις, ἣ ὅσοι τῷ καινῷ τῷ τῶ
 εὐαγγελίῳ, ἐξελθόντες ἐκ αὐτοῦ ἐγένοντο, καὶ
 ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ ἔδεξ. τοῦ λοιποῦ κόπους
 μοι μηδὲν παρεχέτω. ἐγὼ δὲ τὰ στίγματα
 τοῦ κυρίου ἸΗΣΟΥ ἐν τῷ σώματί μου βασί-
 σάζω. ἡ χάρις ἔστω τοῦ κυρίου ἡμῶν ἸΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ
 μετὰ τῷ πνεύματι ὑμῶν ἀδελφοί, ἀμήν.

πρὸς γαλάτας ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης.

persecutionē patient, nā qui circūcidunt,
 ne ipsi quidē legē seruant, sed uolūt uos
 circūcidi, ut in uestra carne glorient. Ego
 uero, absit, ut gloriar, nisi in cruce domini
 nostri Iesu Christi, per quem mihi mun-
 dus crucifixus est, & ego mundo. Nam
 in Christo Iesu, neq; circūcisio ualet, neq;
 preputium, sed noua creatura. Et qui-
 cunq; iuxta regulam hanc incedunt, pax
 super eos, & misericordia, & super Israel
 dei. De cætero ne quis mihi labores exhi-
 beat. Ego enim stigmata domini Iesu,
 in corpore meo porto. Gratia domini
 nostri Iesu Christi, cum spiritu uestro fra-
 tres, Amen.

Finis.

Missa fuit a Roma.

Μαρκία ad ephesios φτῆ.
 ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ.

ΑΥΤΗΝ ἐπισέλλα ἀπὸ ῥώμης, οὕτω μὲν αὐτοὺς ἐωρακώς, ἀκούσας δὲ περὶ αὐ-
 τῶν. ἡ δὲ πρόφασις ἦν ἐπιβολῆς αὐτῶν. ἐφέστοι πίστευσαντες εἰς τὸν κύριον ἡμῶν
 ἸΗΣΟΥΝ ΧΡΙΣΤΟΝ. γινώσκοντες ἔχοντες αὐτὸν πλὴν πίστεως, ἣ εἰς πάντας τοὺς ἁγίους
 πλὴν ἀγάπης, καὶ ἐδούλοντο παρὰ τοῦ σώλου βεβαιωθῆναι, μαθῶν τοίνυν ὁ ἀ-
 πόστολος γράφει πρὸς αὐτοὺς ταύτῳ πλὴν ἐπιβολῆς, ὡς περὶ κατηχητικῶν, καὶ πρῶτον μὲν δεικνύσας,
 μὴ νεώτερον εἶναι τὸ καθ' ἡμᾶς μυστήριον, ἀλλ' ὅτι ἀρχὴ καὶ πρὸ καταβολῆς κόσμου εἶναι ταύτῳ
 ἐδοκίμασεν τῷ θεῷ, ὡς τὸν ΧΡΙΣΤΟΝ ὑπὲρ ἡμῶν παθεῖν, καὶ ἡμᾶς σωθῆναι. ἔπειτα, περὶ κλήσεως
 ἐθνῶν διαλέγετη, ἵνα δείξῃ ἀξίως αὐτοὺς πεπίσθαι, καὶ ἀποδείκνυσιν, ὅτι ἡ κλήσις αὐτῶν γέγονεν.
 οὐ δι' ἀνθρώπων, ἀλλὰ διὰ ἸΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ, ὃς ὄζειν ἡμῶν ἔδεξ, ἵνα ἣ ἐκ τούτου μάθωσι, ὅτι οὐκ ἀνθρώ-
 πλάτῳ γέγονασι, πίστευσαντες τῷ ΧΡΙΣΤῳ, ἀλλ' ἀληθινοὶ θεοσεβῆες. σημαίνα δὲ καὶ ἐκ τούτου διὰ
 τούτων ἀπεσάθαι κηρύσσειν τὸ εὐαγγέλιον, καὶ ὅτι περὶ αὐτῶν ἐφρόντισεν, ἔπειτα παρανετικῶν
 λόγων ἀνδράσι καὶ γυναιξί, πατράσι καὶ τέκνοις, κυρίοις καὶ δούλοις, τίθησιν ἐν τῇ ἐπιβολῇ, καὶ
 καθόλου πάντα παρασκιδνάσει κατὰ τὸν Δι' ἀποστόλου, καὶ τῶν δαιμόνων αὐτοῦ, λέγων πρὸς ἐκείνους
 ἡμῖν εἶναι πλὴν ἀγάπης, ὡς ἀγαθὸς ἀλείψῃς ἀλείψας τοῖς λόγοις πάντας κατὰ τὸν Δι' ἀπο-
 στόλου ἐν τῇ ἐπιβολῇ, οὕτως τελειοῖ πλὴν ἐπιβολῆς.

ARGVMENTVM

Pheſij ſunt Aſiani. Hi accepto uerbo ueritatis perſtiterunt in fide.
 Hos collaudat apoſtolus, ſcribens eis a Roma de carcere per Tychi
 cum diaconem.

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

AD EPHESIOS EPISTOLA.

ΑΥΛΟΣ ἀπόστολος Ἰη-
 σοῦ Χριστοῦ, διὰ θελήμα-
 τος Θεοῦ, τοῖς ἁγίοις τῆς οὐ-
 ρανῆς ἐν ἐφέσω, καὶ πιστοῖς ἐν
 Χριστῷ Ἰησοῦ. χάρις ὑ-
 μῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυρίου
 Ἰησοῦ Χριστοῦ, εὐλογητὸς ὁ Θεὸς, καὶ πα-
 τὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ἐν-
 λογήσας ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογία πνευμα-
 τικῇ, ἐν τοῖς ἐπουρανίοις, Χριστῷ, κα-
 θὼς ἐξελέξατο ἡμᾶς ἐν ἀνθρώπῳ, πρὸ κατα-
 βολῆς κόσμου, εἶναι ἡμᾶς ἁγίους, ἁμώ-
 μους κατ' ἐνώπιόν αὐτοῦ ἐν ἀγάπῃ, προο-
 ρίσας ἡμᾶς, εἰς ἡρώδεσιμ διὰ Ἰησοῦ Χρι-
 στοῦ εἰς αὐτόν, κατὰ τὴν ἐνδοκίαν τοῦ θε-
 λήματος αὐτοῦ εἰς ἔπαυον, ὡς ἐν χά-
 ριτι αὐτοῦ, ἐν ᾧ ἔχαριτώσαμε ἡμᾶς ἐν ἑαυ-
 τῷ ἡγαπημένῳ, ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρω-
 σιν διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὴν ἄφεσιν τῶν
 παραπτώματων. ἣν τὸν πλοῦτον ἐν χά-
 ριτι αὐτοῦ, ἧς ἐπερίσυνεμε εἰς ἡμᾶς, ἐν
 πάσῃ σοφίᾳ καὶ φρονήσει, γνωρίσας ἡμῖν τὸ
 μυστήριον τοῦ θελήματος αὐτοῦ, κατὰ
 τὴν ἐνδοκίαν αὐτοῦ, προσέθετο ἐν ἑαυ-
 τῷ εἰς οἰκονομίαν τοῦ πληρώματος τῆς
 καί-
 ρου, ἀνακεφαλαιώσασθαι τὰ πάντα ἐν
 ἑαυτῷ Χριστῷ, τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, καὶ τὰ ἐπὶ
 τῆς γῆς ἐν ἑαυτῷ, ἐν ᾧ καὶ ἐκλήρωθη
 προοριθεῖντες κατὰ πρόθεσιν τοῦ τὰ πάντα
 ἐνεργούοντος, κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ θε-
 λήματος αὐτοῦ, εἰς εἶναι ἡμᾶς εἰς ἔπαυον τῆ
 δόξης

PAulus apostolus Iesu Chri-
 sti, per uoluntatem dei, san-
 ctis qui agitis Ephesi, & fide-
 libus in Christo Iesu. Gra-
 tia uobis & pax a deo patre nostro, & do-
 mino Iesu Christo. Bñdictus deus & pa-
 ter domini nostri Iesu Christi, qui bene-
 dixit nos, in omni benedictione spiritali,
 in caelestibus Christo. Quemadmodū
 elegit nos in ipso, anteq̄ iaceretur funda-
 menta mundi, ut essemus sancti, & irre-
 prehensibiles coram illo in charitate, qui
 predestinauit nos in adoptionem filio-
 rum, per Iesum Christū, in sese, iuxta be-
 neplacitum uoluntatis suae, ut laudetur
 gloria gratiae suae, in qua gratificauit nos,
 in dilecto. In quo habemus redemptio-
 nem per sanguinem ipsius, remissionem
 peccatorum. Iuxta diuitias gratiae suae,
 de qua ubertim nobis impartiuit, in om-
 ni sapientia & prudentia, patefacto no-
 bis arcano uoluntatis suae, iuxta bene-
 placitum suum, quod proposuerat in se-
 ipso, in dispensationem plenitudinis tē-
 porum, ut summam instauraret omnia
 in Christo, quae in caelis sunt & in terra,
 in ipso, in quo & sorte delecti sumus, pre-
 destinati secundum propositum illius,
 cuius ui fiunt uniuersa, iuxta decretum
 uoluntatis ipsius, ut simus nos in laudē
 gloriae

δόξα αὐτοῦ, τοὺς προκλιπτότας ἐν ᾧ
 Χριστῷ, ἐν ᾧ ἡμεῖς ἀκούσαντες τὸν λόγον
 τῆς ἀληθείας, τὸ εὐαγγέλιον φησὶ σωτηρίας
 ὑμῶν, ἐν ᾧ καὶ πισεύσαντες ἐσφραγίσθητε
 τῷ πνεύματι τῆς ἐπαγγελίας τοῦ ἁγίου, ὅς
 ἐστιν ἀρραβὼν φησὶ κληρονομίας ὑμῶν, εἰς
 ἀπολύτρωσιν φησὶ περιποιήσεως, εἰς ἔπα
 νον φησὶ δόξης αὐτοῦ. διὰ τοῦτ' ἐγὼ ἀκού
 σας πῶς καθ' ὑμᾶς ὡσίμ, ἐν ᾧ κυρίῳ Ἰη
 σοῦ, καὶ τὴν ἀγάπην πῶς εἰς πάντας τοὺς
 ἁγίους, οὐ πάντοις ἐνχαριστῶ ὑπὲρ ὑμῶν,
 μείρα ὑμῶν ποιούμην ἐπὶ τῷ προσευ
 χῶν μου, ἵνα ὁ θεὸς τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
 Χριστοῦ, ὁ πατὴρ φησὶ δόξης, δῶν ὑμῖν
 πνεῦμα σοφίας καὶ ἀποκαλύψεως, ἐν
 ἐπιγνώσει αὐτοῦ, πεφωτισμένους τοὺς ὀφθαλ
 μούς τῆς διανοίας ὑμῶν, εἰς τὸ εἰδέναι ὑ
 μᾶς, τίς ἐστι ἡ ἐλπίς τῆς κλήσεως αὐτοῦ, ὅ
 τίς ὁ πλοῦτος τῆς δόξης τῆς κληρονομίας αὐτοῦ ἐν
 τοῖς ἁγίοις, καὶ τί τὸ ὑπερβάλλον μέγε
 θὸς τῆς δωάμεως αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς, τοὺς
 πισεύοντας, κατὰ πῶς ἐνέργειαν τοῦ κρά
 τους τῆς ἰχθύος αὐτοῦ, ἢ ἐνέργειαν ἐν τῷ
 Χριστῷ, ἐγείρας αὐτὸν ἐκ τῶν νεκρῶν, ὅ
 ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ, ἐν τοῖς ἐπουρανίοις
 ὑπὲρ ἅνω πάσης ἀρχῆς, καὶ ἐξουσίας καὶ δωά
 μειας, καὶ κυριότητος, καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνο
 μαζομένου, οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ
 καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, καὶ πάντα ὑπέταξεν ὑπὸ
 τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ αὐτὸν ἔδωκεν κεφαλὴν
 ὑπὲρ πάντα τῆς ἐκκλησίας, ἣτις ὅστι τὸ σῶμα
 αὐτοῦ, τὸ πλήρωμα τῆς πάντων ἐν πᾶσι πλη
 ρωμένων, καὶ ὑμᾶς ὄντας νεκροὺς ἵς παραπτώ
 μασι, καὶ ταῖς ἀμαρτίαις, ἐν αἷσι ποτὲ περιε
 πατήσατε κατὰ τὸν αἰῶνα τῆς κόσμου τούτου, κα
 τὰ τὸν ἀρχοῦν τῆς ἐξουσίας τῆς ἀέρος, τῆς πνεύμα
 τος, τῆς νῦν ἐνεργούντος ἐν τοῖς ἡμῖν τῆς ἀπειθείας, ἐν
 ᾧ καὶ ἡμεῖς πάντες ἀνεσφραγισμένοι ἴμεν, ἐν ταῖς
 ἐπιθυμίαις τῆς σαρκὸς ἡμῶν, κρινόμενοι τὰ θελήμα
 τα τῆς σαρκὸς

gloriæ illius, qui priores sperauimus in
 Christo, in quo speratis & uos, audito
 uerbo ueritatis, euangelio salutis uestræ,
 in quo etiam posteaq̄ credidistis, obfi
 gnati estis, spiritu promissionis sancto,
 qui est Arrabo, hæreditatis nostræ, in re
 demptionem acquisitæ possessionis, in
 laudem gloriæ suæ. Quapropter & ego,
 cum audissem eam quæ in uobis est fi
 dem, in domino Iesu, & charitatem in
 omnes sanctos, non desino gratias age
 re pro uobis, mentionem uestri faciens,
 in orationibus meis, ut deus domini no
 stri Iesu Christi, pater gloriæ, det uobis
 spiritum sapientiæ, & reuelationis, in co
 gnitione sui, illuminatos oculos mentis
 uestræ, ut sciatis, quæ sit spes uocationis
 eius, & quam opulenta gloria, hæredita
 tis illius in sanctis, & quæ sit excellēs ma
 gnitudo potentiæ illius in uos qui credi
 tis, secundum efficaciam roboris forti
 tudinis eius, quam exercuit in Christo,
 cum suscitaret eum a mortuis, & sedere
 fecit in dextra sua, in cœlestibus, supra
 omnem principatum ac potestatem, &
 uirtutem, & dominium, & omne nomen
 quod nominatur, non solum in sæculo
 hoc, uerum etiam in futuro, & omnia
 subiecit sub pedes illius, & ipsum de
 dit caput super omnia, ecclesiæ, quæ est
 corpus illius, plenitudo eius, qui om
 nia in omnibus adimplet. Et uos cum
 essetis mortui delictis & peccatis, in qui
 bus aliquando ambulastis iuxta sæculū
 mundi huius, iuxta principem potestatis
 aeris, qui est spiritus, nunc agens in filiis
 inobedienciæ, inter quos & nos omnes
 conuersabamur aliquando, in concupi
 fcentijs carnis nostræ, facientes uolunta
 tes carnis

II

τα φλι σαρκός, & τῶν δ'ικανοῶν, ἢ ἡμεν τέκ-
 να φύσει ὀργῆς, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ. Ὁ δὲ θε-
 ος πλούσιος ὡς ἐν ἐλέει, διὰ πλὴν πολλῆν
 ἀγάπην αὐτοῦ, ἢ ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ὄν-
 τας ἡμᾶς νεκροὺς τοῖς παραπτώμασι, συ-
 νεζωποῖησέν ἡμᾶς ἐν Χριστῷ, χάριτι ἐσὲ σέσωσ-
 μῶν, καὶ σωθήσεσθε, καὶ σωκεθήσεσθε ἐν
 τοῖς ἐπιφανείοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα ἐν
 δειξῆται ἐν τοῖς αἰῶσι τοῖς ἐπιερχομένοις
 τὸν ὑπεράλλομα πλῆτορ φλι χάριτος
 αὐτοῦ ἐν χρηστότητι ἐφ' ἡμᾶς ἐν Χριστῷ
 Ἰησοῦ, τῆ γὰρ χάριτι ἐσὲ σέσωσμῶν διὰ
 φλι πίστεως, καὶ τοῦτο ὄνκ ἐξ ὑμῶν. θεοῦ
 τὸ δῶρον, ὄνκ ἐξ ἑρῶν, ἵνα μή τις καυχῆσθ-
 ται. αὐτοῦ γὰρ ἐστὶν ποίημα, κτισθέν-
 τες ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐπὶ ἔργοις ἀγα-
 θοῖς, οἷς προκτοίμασεν ὁ θεός, ἵνα ἐν αὐτοῖς
 περιπατήσωμεν. Διὸ μνημονεύετε ὅτι ὑ-
 μῶς ποτὲ τὰ ἔθνη ἐν σαρκί, οἱ λεγόμενοι
 ἀκροβυστία, ὑπὸ φλι λεγομένης περιτομῆς
 ἐν σαρκὶ χειροποιήτου, ὅτι ἦτε ἐν τῷ και-
 ρῷ ἐκείνῳ, χωρὶς Χριστοῦ, ἀπκλλοτριω-
 μῶν τῆς πολιτείας τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ἐξέ-
 νοι ἢ ἡ δ'ικανῶν τῆς ἐπαγγελίας, ἐλπί-
 δα μὴ ἔχοντες, καὶ ἄδει ἐν τῷ κόσμῳ,
 νωὶ δὲ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ὑμῶς οἱ ποτὲ ὄν-
 τες μακρὰν, ἐγγύς ἐγενήθητε ἐν τῷ αἵμα-
 τι τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὸς γὰρ ἐστὶν
 ἢ εἰρήνη ἡμῶν, ὃ ποιήσαστὰ ἀμφοτέρω ἐν
 καὶ τὸ μέσοτοιχορ τοῦ φραγμοῦ λύσας
 πλὴν ἔχθαρ ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ, τὸν νόμο
 ἢ ἐντολῶν ἐν δόγμασι καταργήσας, ἵνα
 τοὺς δύο κτίσῃ ἐν αὐτῷ, εἰς ἓνα καινὸν ἄνθρω-
 πον, ποιῶν εἰρήνην, ἢ ἀπκκαταλλάξῃ τοὺς ἀμ-
 φοτέρους ἐν ἐνὶ σώματι, τῷ θεῷ, διὰ τῆς σαυρῆς,
 ἀποκτείνας τὴν ἔχθαρ ἐν αὐτῷ, ἢ ἐλθὼν ἐν κί-
 γελίσατο εἰρήνην ὑμῖν, τῶν μακρῶν, ἢ τοῖς
 ἐπίτοις, ὅτι δι' αὐτῆ ἔχομεν τὴν προσσάωσιν οἱ
 ἀμφοτέρω ἐν ἐνὶ πνεύματι πρὸς τὸν πατέρα.
Ἄρα οὖν

tes carnis, & mentium, & eramus natura
 filij iræ, quemadmodū & ceteri, Sed de-
 us qui diues est in misericordia, propter
 multam charitatem suam, qua dilexit
 nos, etiam cum essemus mortui per deli-
 cta, conuiuificauit nos una cum Christo
 (per gratiam estis saluati) simulq; cum
 eo resuscitauit, & simul cum eo sedere fe-
 cit, inter cœlestes, in Christo Iesu, ut ostē-
 deret eminentem opulētiam gratiæ suæ,
 in benignitate erga nos, in Christo Iesu.
 Gratia enim estis saluati per fidem, idq;
 non ex uobis. dei donum est, non ex ope-
 ribus, ne quis glorietur, nam ipsius su-
 mus figmentum, conditi in Christo Iesu
 ad opera bona, quæ præparauit deus, ut
 in eis ambularemus. Quapropter me-
 mentote, quod uos quondā gētes in car-
 ne uocabamini preputium, ab ea quæ uo-
 catur circumcisio, in carne, quæ manibus
 fit, quod inq; eratis in tempore illo, si-
 ne Christo, ab alienati a republica Isra-
 hel, & extranei a testamentis promissio-
 nis, spem non habentes, & deo caren-
 tes in mundo. Nunc autem in Christo
 Iesu uos, q; quondā eratis lōginqui, pro-
 pinqui facti estis, in sanguine Christi.
 Ipse em̄ est pax nostra, q; fecit ex utriq;
 unum, & interstitium maceriæ diruit,
 simultatem in carne sua, legem manda-
 torū in decretis sitam, abrogans, ut duos
 conderet in semetipso, in unū nouum
 hominem, faciens pacem, & ut recon-
 ciliaret ambos in uno corpore, deo, per
 crucem perempta inimicitia, in ea, &
 ueniens euangelizauit pacem uobis, ijs
 qui procul aberatis, & ijs qui prope.
 Quoniam autem per illum habemus
 aditum utriq; in uno spiritu, ad patrem,
Itaq;

Ἄρα οὐκ ἐστὶν ἐσὲ ξενοὶ ἢ πάροικοι, ἀλλὰ
 συμπολιταὶ τῶν ἁγίων καὶ οἰκεῖοι τοῦ
 θεοῦ, ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ
 τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν, ὅντος ἡ
 κρογωνιαίου αὐτοῦ ἸΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ, ᾧ ὡς
 πᾶσα οἰκοδομὴ συναρμολογουμένη, ἀνι-
 ξαῖς ἐν ἁγίῳ καὶ κυρίῳ, ᾧ ὡς καὶ ὑμεῖς
 σσωκοδομεῖσθε ἐς κατοικητήριον τοῦ θεοῦ ἐν
 πνεύματι. τοῦτο χάρις ἐγὼ παύλας ὁ δὲς
 μοι τοῦ ΧΡΙΣΤΟΥ ἸΗΣΟΥ, ὑπὲρ ὑμῶν τῶν
 ἔθνων, εἶγε ἠκούσατε πλὴν οἰκονομίαν φιλί-
 χάριτος τοῦ θεοῦ, φιλίδοδεῖσμοι εἰς ὑμᾶς,
 ὅτι κατὰ ἀποκάλυψιν ἐγνώρισέν μοι τὸ
 μυστήριον, καθὼς προέγραψα, ἐν ὀλίγῳ πρὸς
 ὑμᾶς ἀναγινώσκοντες, νοῆσαι πλὴν σύν-
 νεσίμου μου, ᾧ ὡς μυστήριον τοῦ ΧΡΙΣΤΟΥ, ὃ
 ἐτέρας γενεαῖς οὐκ ἐγνώρισθη τοῖς ἡγίοις
 τῶν ἀνθρώπων, ὡς νῦν ἀπεκαλύφθη τοῖς
 ἁγίοις ἀποστόλοις αὐτοῦ καὶ προφήταις
 ἐν πνεύματι, εἶναι τὰ ἔθνη συγκληρονό-
 μα, καὶ σῶμα, καὶ συμμετόχα τῆς
 ἐπαγγελίας αὐτοῦ ἐν τῷ ΧΡΙΣΤῳ, διὰ
 τοῦ ἐναγγελίου, ὃ ἐγενόμην διάκονος,
 κατὰ πλὴν δωρεάν φιλίχάριτος τοῦ θεοῦ, πλὴν
 δωρεάν μοι κατὰ πλὴν ἐνέργειαν φιλίδυνά-
 μεως αὐτοῦ. ἐμοὶ τῷ ἑλαχιστοτέρῳ
 πάντων ἁγίων ἐδόθη ἡ χάρις αὕτη, ἐν τοῖς
 ἔθνεσι ἐναγγελίσασθαι τὸν ἀνεξιχνίασον
 πλοῦτον τοῦ ΧΡΙΣΤΟΥ. καὶ φωτίσαι πάν-
 τας, τίς ἡ κοινωνία τοῦ μυστηρίου τοῦ ἀπο-
 κρυμμένου ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν τῷ θεῷ τῷ πα-
 τέρει, ἃ πάντα κτίσαντι διὰ ἸΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ, ἵνα
 γνωρίσῃ νῦν ταῖς ἀρχαῖς ἡ ἐξουσία ἐν τοῖς
 ἐπεφραμένοις διὰ τὴν ἐκκλησίαν, ἡ πολυποίκι-
 λος σοφία τοῦ θεοῦ, κατὰ πρόθεσιν τῶν αἰώνων,
 ἣν ἐποίησεν ἐν ΧΡΙΣΤῳ ἸΗΣῳ τῷ κυρίῳ ἡμῶν,
 ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν πατρῴαν ἢ τὴν προσάσω-
 τὴν ἐν πεποιθήσει, τῇ διὰ τὴν πίστιν αὐτοῦ, διὰ
 αὐτοῦ, μὴ ἐκκακῆν ἐν ταῖς θλίψεσι μὲν
 ὑπὲρ

Itaque iam non estis hospites & incolae, sed
 concives sanctorum, & domestici dei, su-
 perstructi super fundamentum aposto-
 lum & prophetarum, summo angulari
 lapide ipso Iesu Christo, in quo quaecumque
 structura coagmentatur, crescit in templum
 sanctum, in domino. in quo & uos coaedifi-
 camini in habitaculum dei, in spiritu.
 Huius rei gratia, ego Paulus uinctus sum
 Christi Iesu, pro uobis gentibus, siquidem
 audistis dispensationem gratiae dei, quae
 data est mihi in uos, quod secundum re-
 uelationem, notum mihi fecit mysterium,
 quemadmodum ante scripsi paucis. ex qui-
 bus potestis legentes intelligere, cognitio-
 nem meam in mysterio Christi, quod in
 alijs aetatibus non fuit notum factum fi-
 lijs hominum, quemadmodum nunc re-
 uelatum est sanctis apostolis eius, & pro-
 phetis in spiritu, ut sint coheredes,
 & eiusdem corporis, & cofortes promif-
 sionis eius in Christo, per euangelium, cui
 ius factus sum minister, secundum donum
 gratiae dei, quod datum est mihi, secundum
 efficaciam potentiae illius. Mihi minimo
 oium sanctorum data est gratia haec, ut in-
 ter gentes euangelizem, imperuestigabiles
 diuitias Christi, & in lucem perferam oibus,
 quae sit comunio mysterij quod erat ab-
 sconditum a saeculis in deo, qui uniuersa
 condidit per Iesum Christum, ut notum
 fiat principatibus & potestatibus, in cae-
 lestibus, per ecclesiam, uehementer ua-
 ria sapientia dei, secundum praefinitionem
 saeculorum, quam fecit in Christo Iesu,
 domino nostro, in quo habemus au-
 daciam & aditum, in fiducia, quae est
 per fidem illius. Quapropter postulo,
 ne deficiatis in afflictionibus meis
 h 2 pro

III

ὑπερ ἡμῶν, ἥτις ἔσαι δόξα ἡμῶν. τοῦ
 τοῦ χάριμ κάμψω τὰ γόνατά μου πρὸς
 τὸν πατέρα τοῦ κυρίου ἡμῶν ἸΗΣΟΥ ΧΡΙ
 ΣΤΟΥ ἧ ὅν πάσα πατριὰ ἐν οὐρανοῖς καὶ
 ἐπί τῃσ ὀνομάζεται, ἵνα δώῃ ὑμῖν κατὰ
 τὸν πλοῦτον φιλ δόξασ αὐτοῦ, διωά
 μα κραταιωθῆναι διὰ τοῦ πνεύματ^ο ἁν
 τ^ο εἰς τὸν ἔσω ἄνθρωπον, κατοικήσαι τὸν ΧΡΙ
 ΣΤΟΝ, διὰ τῆσ πίσειωσ, ἐν ταῖσ καρδίαισ
 ἡμῶν, ἐν ἀγάπῃ ἐρριζωμένοι καὶ τεδε
 μελιωμένοι, ἵνα ἡλιχύσητε καταλαβέσθ
 σὼν πᾶσι τοῖσ ἁγίοις, τί τὸ πλάτ^ο κῆ
 μήκ^ο καὶ βάδ^ο καὶ ὕψοσ. γινῶναι τε
 πλὴν ὑπερβάλλουσα φιλ γνώσειωσ ἀγά
 πλὴν τοῦ ΧΡΙΣΤΟΥ, ἵνα πληρωθῆτε ἐισ
 πᾶν τὸ πλήρωμα τοῦ θεοῦ. ἧ δὲ διωα
 μένω ὑπερ πάντα ποιῆσαι ὑπερ ἐκπερι
 σωσῶ, ἧμ αὐτούμεθα ἢ μοῦ μὲν κατὰ πλὴν
 δάωαμιν τ^ο ἐνεργούμενη ἐν ἡμῖν, αὐτῶ ἢ δό
 ξα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν ΧΡΙΣΤΩ ἸΗΣΟΥ, ἐισ
 πάσαισ τὰσ γενεᾶσ τ^ο αἰώνωσ τ^ο αἰώνων ἀμήν.

Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶσ ἐγὼ ὁ δέσμιωσ
 ἐν κυρίω, ἀξίωσ περιπατῆσαι φιλ κλήσειωσ
 ἡσ ἐκλήθητε, μετὰ πάσῃσ ταπεινοφρο
 σύωσ καὶ πραότητοσ, μετὰ μακροθυμί
 ασ, ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ,
 σωσὸν ἄζοντες τηρεῖν πλὴν ἐνότητα τοῦ πνεύ
 ματοσ ἐν ἧσ σωδέσμω φιλ ἐρλιώσ. ἐν
 σῶμα καὶ ἐν πνεῦμα, καθὼσ καὶ ἐκλήθητε
 ἐν μιᾷ ἐλπίδι τ^ο κλήσειωσ ἡμῶν. εἰσ κύριοσ,
 μία πίσειε, ἐν βάπτισμα, εἰσ θεὸσ καὶ πα
 τῆσ πάντων, ὁ ἐπὶ πάντ^ο ἧ διὰ πάντων, καὶ
 ἐν πᾶσι ὑμῖν, ἐν ἧ ἐκάσω ἡμῶν ἐδόθη ἢ
 χάρισ κατὰ τὸ μέτρον τ^ο δωρεᾶσ τ^ο ΧΡΙΣΤΟΥ.
 διὸ λέγει. ἀναβάσ εἰσ ὕψοσ ἢ χαλωτέν /
 σεμ ἀχμαλωσίαν, ἧ ἔδωκε δόματα τοῦ
 ἀνθρώποισ. τὸ δὲ ἀνέβη, τί ἐσιμ, εἰμ ὅτι
 κατέβη πρῶτον εἰσ τὰ κατώτερα
 μέρη τ^ο γῆσ; ὁ καταβάσ αὐτὸσ ἐσι καὶ ὁ ἀναβάσ
 ὅπω

pro uobis quæ erit gloria uestra. Huius
 rei gratia, flecto genua mea, ad patrem
 domini nostri Iesu Christi, ex quo ois pa
 rentela in cælo & in terra nominatur, ut
 det uobis iuxta diuitias gloriæ suæ, ut for
 titudine coroboremur per spiritum suū,
 in internū hominem, ut inhabitet Chri
 stus per fidem, in cordibus uestris, fixis
 in charitate radicibus, & fundamento ia
 cto, ut ualeatis assequi cum omnibus san
 ctis, quæ sit latitudo, & longitudo, & pro
 funditas, & sublimitas, & cognoscere præ
 eminentem cognitioni dilectionem Chri
 sti, ut impleamini in omnem plenitudi
 nem dei. Ei uero qui potest, cumulate fa
 cere, ultra omnia, quæ petimus, aut cogi
 tamus, iuxta potentiam agentem in no
 bis, ipsi gloria in ecclesia, in Christo Iesu,
 in omnes ætates sæculi sæculorum. Amē.

Hortor itaq; uos ego uinctus in do
 mino, ut ambuletis, ita ut dignum est,
 uocatione, qua uocati estis, cum omni
 submissione, & mansuetudine, cum lon
 ganimitate, tolerantes uos inuicē in cha
 ritate, studentes seruare unitatem spiri
 tus in uinculo pacis. Unū corpus & unus
 spiritus, quemadmodū & uocati estis in
 una spe uocationis uestræ. Unus do
 minus, una fides, unum baptisma, unus
 deus, & pater omnium, qui est super
 omnia, & per omnia, & in omnibus
 uobis. Verum unicuiq; nostrum data est
 gratia iuxta modum doni Christi. Qua
 propter dicit. Cum ascendisset in altum,
 captiuam duxit captiuitatem, & dedit
 dona hominibus. Cæterum illud ascen
 dit, quid est, nisi quod etiam descende
 rat prius in infimas partes terræ: Qui de
 scendit, idem ille est, qui etiam ascendit,
 supra

ὑπεράνω πάντων τῶν οὐρανῶν, ἵνα πληρώσῃ τὰ πάντα. καὶ αὐτὸς ἔδωκε, τοὺς μὲν ἀποστόλους, τοὺς δὲ προφήτας, τοὺς δὲ ἐναγγελιστάς, τοὺς δὲ ποιμνίας καὶ διδασκάλους, πρὸς τὴν καταρτίσμον τῶν ἁγίων, εἰς ἔργον δι- ακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, μέχρι καταστήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἑνότητα τοῦ πίστεως, καὶ τοῦ ἐπιγνώσεως τοῦ ἰσοῦ τοῦ Θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ, ἵνα μηκέτι ὡμεν νήπιοι κλυδωνιζόμενοι καὶ περιφερόμενοι παντὶ ἀνέμῳ, καὶ διδασκαλίαις, καὶ τῆς κηδεύου τῶν ἀνθρώπων, καὶ πανουργίας πρὸς τὴν μεθοδεύειν καὶ πλάνης, ἀληθεύοντες δὲ ἐν ἀγάπῃ, ἀυξήσωμεν εἰς ἀντὶν τὰ πάντα, ὅς ὄσιν ἡ κεφαλὴ ὁ Χριστός, ὃς ὄσιν τὸ σῶμα συναρμολογούμενον, καὶ συνθεταζόμενον διὰ πάσης ἀφῆς καὶ ἐπιχορηγίας, κατ' ἐνεργεiam καὶ μέτρον ἑνὸς ἑκάστου μέρους, τὴν ἀύξησιν τοῦ σώματος ποιεῖται, εἰς οἰκοδομὴν ἑαυτοῦ ἐν ἀγάπῃ. τοῦτο οὖν λέγω καὶ μαρτυρομαι ἐν κυρίῳ, μηκέτι ὑμᾶς περιπατεῖν, καθὼς καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη περιπατεῖ, ἐν ματαιότητι τοῦ νοῦς αὐτῶν, ἐσκοτισμένοι τῆς διανοίας, ὄντες ἀποκλιτρωμένοι καὶ ζωῆς τοῦ Θεοῦ, διὰ τὴν ἀγνοiam τῆς οὐσίας ἐν αὐτοῖς, διὰ τὴν πώρωσιν τῆς καρδίας αὐτῶν, ὅτινες ἀπκλγκότες, ἑαυτοὺς παρεδωκαν τῆ ἀσελείᾳ, εἰς ἐργασίαν ἀκαταρσίας πάσης καὶ πλεονεξίας, ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως ἐμάθετε τὸν Χριστόν. εἶγε αὐτὸν ἠκούσατε, καὶ ἐν αὐτῷ ἐδίδαχθητε, καθὼς ὄσιν ἀλήθεια ἐν τῷ Ἰησοῦ, ἀποθέσθαι ὑμᾶς κατὰ τὴν προσέγγισιν ἀναστροφῆν, τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον τὸν φθαρόμενον κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς σαρκὸς, ἀνανεῶσθαι ἡτῶ πνεύματι τῷ νοῦς ὑμῶν, καὶ ἐναύσασθαι τὸν καινὸν ἄνθρωπον, τὸν κατὰ θεὸν κτισθέντα ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ ὅσιν ὅτι

supra omnes caelos, ut impleret omnia. Et idem dedit, alios quidem apostolos, alios uero prophetas, alios autem euangelistas, alios autem pastores, & doctores, ad instaurationem sanctorum, in opus administrationis, in aedificationem corporis Christi, donec occurrerim omnes in unitatem fidei, & agnitionis filij dei, in uirum perfectum, in mensuram aetatis, quae est plenitudo Christi, ut non amplius simus pueri, qui fluctuant & circumferuntur quouis uento doctrinae, in uerfugia hominum, in astutia, ad aggressionem imposturae, sed ueritatem sectantes in charitate, adolescamus in illum per omnia, qui est caput. Nepe Christus in quototum corpus, si coagmentur, & compingatur, per omnem commissuram subministrationis, iuxta actum in mensura, uniuersaeque partis, incrementum corporis facit, in aedificationem sui ipsius, in charitate. Hoc itaque dico, & testificor in domino, ne posthac ambuletis, quemadmodum & reliquae gentes ambulant in uanitate intellectus sui, dum mentem habent obtenebratam, ab alienati a uita dei, propter ignorantiam quae est illis, & excacationem cordis eorum, qui posteaque peruenerunt ad indolentiam, semetipsos dederunt lasciuiae, ad patrādum immunditiam omnem in auaritia, Vos autem non sic didicistis Christum, siquidem illum audistis, & in eo docti fuistis, quemadmodum est ueritas in Christo Iesu, deponere iuxta priorem conuersationem, ueterem hominem, qui corrumpitur, iuxta concupiscentias erroris, renouari autem spiritu mentis uestrae, & induere nouum hominem, qui iuxta deum conditus est in iusticia, & sancti

ὅτι πῶς ἐν ἀληθείᾳ. διὸ ἀποθέμενοι τὸ ψεῦ
 δος, λαλᾶτε ἀλήθειαν, ἕκαστος μετὰ τοῦ
 πλησίον αὐτοῦ, ὅτι ἴσμον ἀλλήλων μέ-
 λη. ὀργίσεσθε, καὶ μὴ ἀμαρτάνετε, ὃ ἥλιος
 μὴ ἐπιδύνηται ἐπὶ τοῦ παροργισμῶ ὑμῶν,
 μὴ δὲ δίδετε τόπον τοῦ διαβόλου. ὃ κλέπ-
 τω, μηκέτι κλεπῆτω, μάλλον δὲ κοπιά-
 τω ἐργασίῳ, ὁμοίως τὸ ἀγαθὸν ταῖς χερσίν,
 ἵνα ἔχη μετὰ δίδοναι τοῦ χρεῖαν ἔχοντι.
 πᾶς λόγος σαπρὸς ἐκ τοῦ σώματος ἢ
 μῶν μὴ ἐκπορευέσθω, ἀλλ' ἕτις ἀγαθὸς
 πρὸς ὁκοδομίῳ ἐν χρεῖαις, ἵνα δῶ χάρι-
 τῶν ἀκόουσι, ἢ μὴ λυθῆτε τὸ πνεῦμα
 τὸ ἅγιον ἢ θεῶ ἐν ᾧ ἐσφραγίσθητε εἰς ἡμέραν
 ἀπολυτρώσεως. πᾶσα πικρία, ἢ θυμὸς, καὶ
 ὀργή, ἢ κραυγή ἢ βλασφημία, ἀρῆσθω ἀφ'
 ὑμῶν ὡς πᾶσα κακία. γίνεσθε δὲ εἰς ἀ-
 λή-
 λης χρεῖαι, ἕως ἄσπετοι, χαρίζομενοι ἑα-
 ντῶν, καθὼς καὶ ὁ θεὸς ἔχαρίσατο ὑμῖν
 ἐν Χριστῷ. γίνεσθε ὡς μιμηταὶ τοῦ
 θεοῦ, ὡς τέκνα ἀγαπητά, καὶ περιπατεῖτε
 ἐν ἀγάπῃ, καθὼς ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν
 ἡμᾶς, ἢ ἑδῶκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν προσι-
 φραγῆν καὶ θυσίαν τοῦ θεοῦ εἰς ὁσμὴν ἰω-
 δίας, πορνεία ἢ ἢ πᾶσα ἀκαθαρσία, ἢ πλεο-
 νεσία μηδὲ ὀνομαζέσθω ἐν ὑμῖν, καθὼς πρὸς
 τῶν ἁγίων, ἢ ἀχρηστία, ἢ μαρολογία, ἢ εὐτρα-
 πελία, ἢ ἀδύναμις ἀνήκοντα, ἀλλὰ μάλλον ἐνχα-
 ριστία. ἔτο γὰρ ἐσεγινώσκοντες, ὅτι πᾶς πόρ-
 νος, ἢ ἀκάθαρτος, ἢ πλεονέκτης, ὃς ὄσιν εἰ-
 δωλόλατρικος, οὐκ ἔχει κληρονομίαν ἐν τῇ
 βασιλείᾳ τοῦ Χριστοῦ καὶ θεοῦ. μηδεὶς ὑ-
 μῶν ἀπατάτω κενοῖς λόγοις. διὰ πάντα
 γὰρ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς
 ἐν ἀπειθείᾳ. μὴ ὡς γίνεσθε συμμετοχοὶ
 αὐτῶν. ἢτε γὰρ ποτε σκότος, νῦν δὲ φῶς
 ἐν κυρίῳ. ὡς τέκνα φωτός περι-
 πατεῖτε, ὃ ἢ καρπὸς τοῦ πνεύματος ἐν πᾶσι
 ἀγαθότης ἢ δικαιοσύνη ἢ ἀληθεία δοκιμά-

ζοῦντες

tate ueritatis Quapropter deposito men-
 dacio, loquamini ueritatem, quisque pro-
 ximo suo, quoniā sumus inuicem mēbra.
 Irascimini, & nō peccetis, sol ne occidat su-
 per iram uestram, neque detis locū calum-
 niatori. Qui furabatur, non amplius fu-
 retur, magis autē labore operando mani-
 bus, quod bonum est, ut possit impartiri
 ei qui opus habuerit. Omnis sermo spur-
 cus ex ore uestro ne procedat, sed si quis
 est bonus ad ædificationem utilitatis, ut
 det gratiā audientibus, & ne contristetis
 spiritum sanctum dei, in quo ob signati
 estis, in diem redemptionis. Omnis ama-
 rulentia, & tumor, & ira, & uociferatio, &
 maledicentia, tollatur a uobis, cum omni
 malicia. Sitis autē, inuicem alius in alium
 comes, misericordes, largiētes uobismet
 ipsis, quēadmodum & deus in Christo
 largitus est uobis. Sitis igitur imitato-
 res dei, ut filij dilecti, & ambuletis in dile-
 ctione, quemadmodum & Christus dile-
 xit nos, & tradidit semetipsum pro no-
 bis, oblationem & uictimam deo, in odo-
 rem bonæ fragrantia. Caterum fornica-
 tio, & omnis imundicia, aut auaricia ne
 nominetur quidem inter uos, sicut decet
 sanctos, & obscenitas, & stultiloquium,
 & urbanitas, quæ ad rem non pertinent,
 sed magis gratiarū actio. Nam hoc scitis
 quod omnis fornicator, aut auarus, q̄ est
 simulacrorū cultor, nō habet hereditatē
 in regno Christi & dei. Ne quisque uos de-
 cipiat inanibus sermōibus. Propter hæc
 enim uenire solet ira dei, in filios inobedi-
 entia. Ne sitis igitur confortes illorū. Eratis
 enim quondā tenebræ, nunc autē lux in
 dño, ut filij lucis ambulatē (nā fructus spūs
 in omni bonitate & iusticia & ueritate) p-
 bantes

ζοντες, μή εσιν ευαρεστοι τῷ κυρίῳ, μή μή συσκοι
τωνται τοιοῦτοι εἰσοι τοιοῦτοι ἀκαρποιοι τῆ σκοτίας,
μαλλον δε μή ἐλέγχετε, τὰ δὲ κρυφῆ γινόμε
να ὑπ' αὐτῶν, ἀχρόν δὲ κρυφῆ λέγει. τὰ
δε πάντα ἐλεγχόμενα ὑπὸ τοῦ φωτός φα
νεροῦνται, πᾶν γὰρ τὸ φανερούμενον, φῶς
ἐστίν. διὸ λέγει. Ἐμεγαλὸν καθένδων μή ἀνάστα ἐκ
τῆ νεκρῶν, μή ἐπιφανῆ σοι ὁ ΧΡΙΣΤΟΣ. βλέ
πετε ὅσα πῶς ἀκριβῶς περιπατεῖτε, μή ὡς
ἄσοφοι, ἀλλὰ ὡς σοφοί, δεξαγοραζόμε
νοι τὸν καρδόν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραὶ εἰσιν.
διὰ τοῦτο μή γίνεσθε ἄφρονες, ἀλλὰ σωτῆ
ρίαι, τί τὸ δελήμα τῆ κυρίου. μή μή με
θύσκεσθε οἴνω, ὅτι ἐστὶν ἀσωτεία, ἀλλὰ πλ
ροῦσθε ἐν πνεύματι, λαλῶντες ἑαυτοῖς, ψα
μοῖς ὡς ὑμῖν, καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς
ἄδοντες ὡς ψάλλοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν
τῷ κυρίῳ. ευχαριστοῦσθε πάντοτε ὑπὲρ
πάντων, ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν ἸΗ
ΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ τῷ δεῦ καὶ πατρί. ὑπο
τασσόμενοι ἀλλήλοισιν ἐν φόβῳ θεοῦ. αἱ γυ
ναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀνδράσι, ὡς ὑποτάσσεσθε, ὡς
τῷ κυρίῳ, ὅτι ἀνὴρ ἐστὶ κεφαλὴ ἐκκλη
σίας, ὡς καὶ ὁ ΧΡΙΣΤΟΣ κεφαλὴ ἐκκλη
σίας, καὶ αὐτὸς ὄχι σωτὴρ τοῦ σώματος.
ἀλλ' ὡς περὶ ἡ ἐκκλησίαν ὑπὸ τῆς ἁγίας
ἐκκλησίας, ὅπως καὶ αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀν
δράσι ἐπαίτι. οἱ ἄνδρες ἀγα
πάτε τὰς γυναῖκας ἑαυτῶν, καθὼς ὁ ΧΡΙ
ΣΤΟΣ ἠγάπησεν τὴν ἐκκλησίαν, ὡς ἑαυτὸν ἑξέ
δωκεν ὑπὲρ αὐτῆς, ἵνα αὐτὴν ἀπαύσῃ καθαρίσας
τῷ ὕδατι τῆ ἁγίας ἐκκλησίας, ἵνα ἑξασθήσῃ
αὐτὴ ἑαυτῷ ἐνδοξον τὴν ἐκκλησίαν, μή ἔχου
σαν σπιλον, ἢ ῥυτίδα, ἢ τί τῆ τοῖς, ἀλλ' ἵνα ἦ
ἁγία, καὶ ἄμωμος, ὅπως ὁ φείλοσιν οἱ ἄνδρες
ἀγαπᾶν τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας, ὡς τὰ ἑαυ
τῶν σώματα. ὁ ἀγαπᾶν πλὴν ἑαυτοῦ γυ
ναῖκα, ἑαυτὸν ἑαυτῶν, οὐδεὶς γὰρ ἴσως τὴν ἑαυ
τῶν σάρκα ἐμίσησεν, ἀλλ' ἐκτρέφει καὶ θάλπει αὐτὴν
καθὼς

bantes, quid sit acceptū dño, & ne cōmer
cium habueritis cum operibus infrugife
ris tenebrarū, quin ea potius etiā argui
te. Nam quæ secreto fiunt ab istis, turpe
est uel dicere. Sed omia p̄dita a luce ma
nifesta fiunt. Nam quicquid manifesta
tur, lumen est. Quapropter dicit. Expergi
scere qui dormis, & surge a mortuis, & il
lucescet tibi Christus. Videte igitur, quo
modo circumsp̄cte ambuletis, non ut in
sipientes, sed ut sapientes, redimentes oc
casionem, quod dies mali sint. Propterea
ne sitis imprudētes, sed intelligētes, quæ
sit uoluntas domini, & ne inebriemini ui
no, in quo luxus est, sed impleamini i spi
ritu, loquentes uobismetipsis psalmis,
& hymnis, & cantionibus spiritalibus, ca
nentes & psallentes in corde uestro dño,
gratias agētes semper de omnibus, in no
mine domini nostri Iesu Christi, deo &
patri. Subditi uicissim alius alij, in timo
re dei. Vxores pprijs uiris subditæ sitis,
ueluti domino, quoniā uir est caput uxo
ris, quemadmodū & Christus est caput
ecclesiæ, & idem est, qui salutem dat cor
pori. Itaq; quemadmodum ecclesia sub
dita est Christo, sic & uxores suis uiris
subditæ sint i omnibus. Viri diligite uxo
res uestras, sicut & Christus dilexit eccle
siam, & semetipsum tradidit pro ea, ut il
lam sanctificaret mundatā lauacro aquæ
in uerbo, ut adhiberet eam sibi ipsi, glo
riosam ecclesiam, nō habentem maculā,
aut rugā, aut quicquid eiusmodi, sed ut esset
sancta, & irreprehēibilis. Sic debēt uiri
diligere suas uxores, ut sua ipsoꝝ corpora.
Qui diligit suā uxorem, seipsum diligit.
Nullus enim unquē suam ipsius carnem
odio habuit, imo enutrit, & fouet eam.

h 4 sicut

καθὼς καὶ ὁ κύριος πλὴν ἐκκλησίαν. ὅτι μέλη
 ἔσμεν τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἐκ φιλίας σαρκὸς αὐτοῦ,
 καὶ ἐκ τοῦ ὁσέων αὐτοῦ. ἀντὶ τούτου καταλεί-
 ψαι ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα
 καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα
 αὐτοῦ, καὶ ἕσονται δι' ἓν εἰς σάρκα μίαν.
 τὸ μυστήριον τούτο μέγα ἐστίν, ἐγὼ δὲ λέγω
 εἰς Χριστόν, καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, πλήν
 καὶ ἡμεῖς οἱ καθ' ἓνα, ἕκαστος πλὴν ἑαυτοῦ
 γυναῖκα ὡς ἑαυτόν, ὡς ἑαυτόν, ἡ δὲ
 γυνή, ἵνα φοβῆται τὸν ἄνδρα. τὰ τέκνα,
 ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν ἡμῶν ὡς κυρίῳ,
 τοῦτο γὰρ ἐστὶ δίκαιον. τίμα τὸν πατέρα
 καὶ τὴν μητέρα, ἧτις ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη
 καὶ ἐπαγγελία, ἵνα ἔν σοι γένηται, καὶ ἔσῃ
 μακροχρόνιος ἐπὶ τῇ γῆ. οἱ πατέρες μὴ
 παροργίζετε τὰ τέκνα ἡμῶν, ἀλλ' ἐκτρέφετε
 τὰ αὐτὰ ὡς πατερίαι. Ἐννοθεσία κυρίου, δι'
 δουλοῦ ὑπακούετε τοῖς κυρίοις κατὰ σάρ-
 κα, μετὰ φόβου καὶ τρόμου ὡς ἀπλότη
 τι τῆς καρδίας ἡμῶν, ὡς τῷ Χριστῷ, μὴ
 κατ' ὀφθαλμοδουλείαν ὡς ἀνθρωπάρεστοι
 κοί, ἀλλ' ὡς δουλοὶ τοῦ Χριστοῦ, ποιοῦ-
 οῦντες τὸ θέλημα τοῦ δεοῦ ἐκ ψυχῆς, με-
 τενοίας, ὡς ἠέλουσθε τῷ κυρίῳ, καὶ οὐκ ἀν-
 θρώποις. εἰδότες, ὅτι ὁ ἕκαστος ποιή-
 σκ' ἑαυτὸν, ἵνα τοκομιθῆται πρὸς τὸν κύριον, εἴτε δού-
 λος, εἴτε ἐλεύθερος. Ἐννοθεσία τοῦ κυρίου, οἱ κύριοι τὰ αὐτὰ πρι-
 οῦσθε πρὸς αὐτοὺς ἀμιέρτες τῆν ἀπει-
 λήν, εἰδότες, ὅτι καὶ ἡμῶν αὐτῶν ὁ κύρι-
 ος ἐστὶν ἐν οὐρανοῖς, καὶ προσωπευσία οὐκ ἐστὶ
 παρ' αὐτῶν. τὸ λοιπὸν ἀδελφοί μου, ἐν
 δυνάμει ἡμῶν ἐν κυρίῳ, καὶ ἐν τῷ κράτει τοῦ
 ἰσχύος αὐτοῦ, ἐνδύσασθε τὴν πανοπλίαν τοῦ θεοῦ
 πρὸς τὸ δύνασθαι ἡμᾶς εἶναι, πρὸς τὰς με-
 δοδείας τοῦ διαβόλου. ὅτι οὐκ ἐστὶν ἡμῖν ἡ
 πάλη πρὸς ἄνθρωπον, ἀλλὰ πρὸς τὰς
 ἀρχάς, πρὸς τὰς δυνάμεις, πρὸς τοὺς κοσ-
 μοκράτορας τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου
 πρὸς τὰ

sicut & dñs ecclesiam. Quoniã membra
 sumus corporis eiusdem, ex carne eius,
 & ex ossibus eius. Huius rei gratia, relin-
 quet homo patrem & matrem, & adiu-
 getur uxori suæ, & erunt duo in carnem
 unam. Mysterium hoc magnum est, ue-
 rum ego loquor, de Christo, & de eccle-
 sia. Quanquam & uos singillatim, suam
 quisq; uxorem diligat, ut seipsum. uxor
 autem ut reueatur uirum.

Filij, obedite parentibus uestris, in do- VI
 mino, nam id est iustum, honora patrem
 tuum, & matrem, quod est præceptum
 primum, in promissione, ut bene tibi sit,
 & sis longeuus in terra. Patres, ne pro-
 uocetis ad iram liberos uestros, sed edu-
 cetis eos in eruditione, & correptione do-
 mini. Serui obedite dominis carnalibus,
 cum timore, & tremore, in simplicitate
 cordis uestri, tanquam Christo, non ad
 oculum seruientes, ueluti hominibus pla-
 cere studentes, sed tanq; serui Iesu Chri-
 sti, facientes uoluntatem dei ex animo,
 cum beneuolentia, seruientes domino,
 & non hominibus, illud scientes, quod
 unusquisq; quod fecerit boni, hoc repor-
 tabit a deo, siue seruus fuerit, siue liber.
 Et uos domini eadem facite, erga illos,
 remittentes minas, scientes quod & ue-
 ster dominus est in caelis, & persona re-
 spectus non est apud illum. Quod su-
 perest fratres, sitis fortes in domino, &
 in potentia roboris illius, Induite totam
 armaturam dei, ut possitis stare aduer-
 sus assaultus diaboli, Quoniam non est
 nobis lucta, aduersus sanguinem & car-
 nem, sed aduersus principatus, aduer-
 sus potestates, aduersus mundi domi-
 nos, tenebrarum sæculi huius, aduer-
 sus

πρὸς τὰ πνευματικά τ' ἠνικίας ἐν τοῖς ἔσχα-
 ραίοις. διὰ τὸ ἀναλάβετε τὸ πανοπλίαν
 τὸ θεοῦ, ἵνα δυνήθητε ἀντιστῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ
 ἠνικίας, καὶ ἅπαντα κατεργασάμενοι σῆναι. σὺ-
 τε ὄντως περιζωσάμενοι τὸ ὄσφῶν ὑμῶν ἐν ἀλ-
 κείᾳ, καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν θώρακα τὸ δικαιο-
 σύνης, καὶ ὑποδήσάμενοι τοὺς πόδας ἐν ἐπι-
 μασίᾳ τῆς ἐναγγελίας τῆς εἰρήνης, ἐπὶ ᾧ ἅσπιν ἀνα-
 λαβόντες τὸν θυρεὸν τὸ πίστεως, ἐν ᾧ δυνήσε-
 θετε πάντα τὰ βέλη τῆς πονηρίας τὰ πεπυρωμέ-
 να σβέσαι, καὶ τὸ περικεφαλαίον τὸ σωτηρίας
 δεξασθε, καὶ τὸ μάχαιρα τὸ πνεύματος, ὃ
 ἐστὶ ῥῆμα θεοῦ. διὰ πάσης προσευχῆς καὶ δε-
 ήσιως προσευχόμενοι ἕν παντὶ καιρῷ, ἕν
 πνεύματι, καὶ εἰς αὐτὸ τὸ ἄγρυπνοῦντες
 ἕν πάσῃ προσκαρτερήσατε, καὶ δεήσει πρὸς ἅν-
 των τῶν ἁγίων, καὶ ὑπερῆμῶν, ἵνα μοι δοθῆ
 λόγος ἐν ἀνοιξίᾳ τῆς στόματός μου, ἕν παρρη-
 σίᾳ γνωρίσαι τὸ μυστήριον τῆς ἐναγγελίας ὑ-
 πέρ ὃν πρεσβεύω ἕν ἀλήθειᾳ, ἵνα ἕν αὐτῷ παρ-
 ῥησιάζωμαι ὡς δεῖ με λαλῆσαι, ἵνα δεῖ εἰδῆ-
 τε καὶ ὑμεῖς τὰ κατ' ἐμὲ τί πράσσω, πάντα ὑ-
 μῖν γνωρίσαι τυχικός, ὁ ἀγαπητὸς ἀδελ-
 φός καὶ πιστὸς διάκονος ἐν κυρίῳ, ὃν ἔπεμψα
 πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τὸ ἔργον, ἵνα γνωπέ τὰ πρὸς ἡ-
 μῶν, καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν. εἰρή-
 νη τις ἀδελφοί, καὶ ἀγάπη μετὰ πίστεως, ἀπὸ
 θεοῦ πατρὸς ὁ κύριος ἸΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ. ΗΧΑ-
 ρις μετὰ πάντων τῶν ἀγαπώντων τὸν κύριον ἡμῶν
 ἸΗΣΟΥΝ ΧΡΙΣΤΟΝ ἐν ἀφθαρσίᾳ. ἀμήν.

Ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης πρὸς
 Ἐφεσίους διὰ
 τυχικοῦ.

sus spirituales astutias in caelestibus :
 Quapropter assumite uniuersam arma-
 turam dei, ut possitis resistere in die ma-
 lo, & omnibus peractis, stare. State igi-
 tur lumbis circuminctis baltheo in ueri-
 tate, & induti thoracem iusticiae, & calcia-
 ti pedibus, in praeparatione euangelij pa-
 cis. Super omnia assumpto scuto fidei,
 in quo possitis omnia iacula mali ignita
 extinguere, & galeam salutis accipite, &
 gladium spiritus, qui est uerbum dei, in
 omni oratione, & deprecatione orantes,
 in omni tempore, in spiritu, & ad hoc ip-
 sum uigilantes in omni instantia, & de-
 precatione pro omnibus sanctis, & pro
 me, ut mihi detur sermo in apertioe oris
 mei, in libertate, ut notum faciam myste-
 rium euangelij mei, super quo legatione
 fungor in catena, ut in illo libere loquar,
 sicut oportet me loqui. Ut aut sciatis &
 uos, quae ad me pertinent, quid agam,
 de omnibus uos certiores reddet Tychi-
 cus, dilectus frater, & fidus minister i do-
 mino, quem misi ad uos in hoc ipsum, ut
 cognosceretis, de rebus nostris, & conso-
 laretur corda uestra. Pax fratribus & cha-
 ritas, cum fide, a deo patre, & domino Ie-
 su Christo. Gratia sit cum omnibus dili-
 gentibus dominum nostrum Iesum Chri-
 stum, in incorruptione. Amen,

Missa fuit e Roma per
 Tychicum.